

předpoklady smluveného poměru pracovního (služebního), jenž jest podle cit. § 2 odst. 1 nevyhnutelnou podmínkou pojistné povinnosti a jenž podle judikatury nss-u není nic jiného, nežli poměr, zakládající se na smlouvě služební podle § 1 zák. č. 244/22 (srov. Boh. A 4330/25, 8001 a 8172/29).

Předpis §§ 5 a 6 zák. o ss brání nss-u, aby sám provedl ono zkoumání a zjištění žal. úřadem opomenutá, a nezbylo proto, než zrušiti nař. rozhodnutí, jež zakládá se na nesprávném právním názoru, podle § 7 zák. o ss.

Č. 10.535.

O b e c n í v o l b y: I. * Proti výroku správního úřadu, jímž odmítnut byl návrh obce na ustanovení polovice členů obecní finanční komise ve smyslu § 9 odst. 2 ob. fin. nov. č. 329/21 z důvodu, že komise byla volbou polovice členů v dřívější schůzi obecního zastupitelstva a jmenováním druhé polovice úřadem již zřízena, je obec legitimována, ve stížnosti k nss-u namítati, že ono usnesení obecního zastupitelstva (volba) je neplatné. — II. * Za účinnosti organizačního zákona č. 125/27 je úřadem, jemuž náleží ve smyslu § 9 odst. 2 ob. fin. novely č. 329/21 ustanoviti polovici členů obecní finanční komise, okresní, resp. zemský úřad a nikoli okresní, resp. zemský výbor. — III. * Usnesení obecního zastupitelstva, učiněná po pravoplatném zamítnutí námitek proti volbě starosty, náměstků a obecní rady zemským úřadem, nestanou se neplatnými proto, že toto rozhodnutí zemského úřadu bylo nss-em pro nezákonnost zrušeno a důsledkem toho i zemský úřad dotýčnou volbu zrušil.

(Nález ze dne 12. května 1933 č. 8445.)

P r e j u d i k a t u r a: ad III: Boh. A 10.030/32.

V ě c: Obec D. proti zemskému úřadu v Brně o ustanovení členů obecní finanční komise.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Dne 29. října 1927 provedlo obecní zastupitelstvo v D. volbu starosty, jeho náměstků a obecní rady. Proti této volbě byly podány námitky, jež zsp v Opavě zamítla rozhodnutím z 31. prosince 1927. Potom ve schůzi obecního zastupitelstva z 21. ledna 1928 provedena volba polovice členů obecní finanční komise a zsk v Opavě výnosem z 5. března 1928 jmenovala druhou polovinu členů této obecní finanční komise. Rozhodnutí zsp-é z 31. prosince 1927 bylo ke stížnosti voličů zrušeno nálezem Boh. A 8542/30 pro nezákonnost, poněvadž při volbě starosty, náměstků a obecní rady byla porušena zásada tajnosti volby. V důsledku tohoto nál. vydal zem. úřad v Brně nové rozhodnutí ze 7. července 1930, jímž zrušil volbu obecní rady, provedenou dne 29. října 1927 a nařídil provedení volby nové. Na to dne 27. září 1930 obecní zastupitelstvo v D. provedlo volbu 7 členů obecní finanční komise a navrhlo okr. úřadu ve Frýštátě šest osob s žádostí, aby okr. úřad provedl jmenování dalších 6 členů této komise. Okresní úřad ve Frýštátě výměrem ze 3. října 1930 žádosti té nevyhověl, poněvadž finanční ko-

mise byla již zřízena, a to volbou polovice členů ve schůzi obecního zastupitelstva, konané dne 21. ledna 1928, a jmenováním polovice členů býv. zsk-í v Opavě výnosem z 5. března 1928.

Odvolání obce D. zamítl zemský úřad v Brně nař. výměrem jako bezdůvodné.

Rozhoduje o stížnosti na toto rozhodnutí podané, musel se nss přede-
dem obíratí dvěma otázkami rázu formálního, a to otázkou kompetence
úřadů, které ve věci rozhodovaly, a otázkou legitimace obce ke stížnosti.

Co do posléz uvedené otázky uvažil nss toto:

Obsahem výroku okr. úřadu a jej potvrdzujícího výroku úřadu žal.
jest, že obecní finanční komise pro obec D. byla již platně zřízena a to
volbou jedné poloviny komise ve schůzi obecního zastupitelstva z 21.
ledna 1928 a jmenováním druhé poloviny komise býv. zsk-í v Opavě
výnosem z 5. března 1928, a že v důsledku toho není třeba vyhověti
žádosti obce D., aby okr. úřad opět provedl jmenování poloviny členů
obecní finanční komise.

Proti tomu stížnost obce D. namítá, že správní úřady vycházejí
z mylného názoru, že obecní finanční komise u stěžující si obce již po
právu existuje, neboť cit. nálezem nss-u, jímž byla zrušena pro nezá-
konnost volba starosty, náměstků a obecní rady, bylo najisto postaveno,
že obecní zastupitelstvo se dne 29. října 1927 platně neustavilo, proto
se po názoru stížnosti nemohlo ani platně ujeti své funkce a provésti
ve schůzi dne 21. ledna 1928 platnou volbu členů obecní finanční komise.

Stížnost tedy spatřuje nezákonnost nař. rozhodnutí v tom, že žal.
úřad souhlasně s úřadem okresním považuje volbu členů obecní finanční
komise, provedenou ve schůzi obecního zastupitelstva dne 27. září 1930,
za právně bezúčinnou a že proto uznává správným stanovisko okr. úřadu,
který odmítá doplniti onu finanční komisi jmenovanými členy, přes to, že
po názoru stížnosti obec D. dosud platně zřízené obecní finanční ko-
mise vůbec nemá, a tvrdí tím, že žal. úřad nezákonným způsobem ome-
zuje právo obce D., aby si platně zřídila obecní finanční komisi. Tím je
splněn předpoklad judikující činnosti nss-u, stanovený v § 2 zák. o ss.

Pokud pak jde o otázku kompetence zem. úřadu, uznal nss jeho pří-
slušnost k meritornímu rozhodnutí jak po stránce platnosti volby členů
obecní finanční komise, provedené ve schůzi obecního zastupitelstva
z 21. ledna 1928, tak i po stránce povinnosti okr. úřadu jmenovati zbý-
vající členy do finanční komise. V prvním směru plyne kompetence zem.
úřadu z ustanovení § 5 odst. 1 organizačního zák. č. 125/27. Pokud pak
jde o doplnění finanční komise jmenovanými členy, stanoví § 9 odst. 2
obec. fin. novely č. 329/21, že tyto členy ustanovuje bezprostřední úřad
dohledací. Tímto obratem necharakterisuje však zákon tento úřední akt
jako akt výkonu moci dozorčí, nýbrž chce tu pouze naznačiti, kterému
z úřadů uvedených v § 48, resp. v §§ 56 a 58 téhož zák. ukládá, aby
provedl jmenování členů obecní finanční komise; že použitím termínu
»dohledací úřad« zákon nemá na zřeteli funkci dozorčí, je patrné z toho,
že téhož obratu se užívá i v normách upravujících kompetenci instanční
(arg. § 7 odst. 2 a 5, § 26 odst. 6, § 33 odst. 3, § 42 odst. 3, § 44 odst. 2
cit. zák.). Poněvadž pak doplňování obecní finanční komise jmenováním
jejích členů není ani pojmově výkonem dozoru, jímž se zpravidla roz-
umí činnost záležející v tom, že dozírající pozoruje činnost pod dozor

postaveného kritickým způsobem podle směrnic činnost tuto určujících, aby na pozorovaného vykonával vliv směřující k tomu, aby činnost pozorovaného byla udržena ve shodě se směrnicemi pro dozor danými (srov. Slovník veřej. práva čsl., heslo »Dozor«), nepřichází instanční kompetence, vyhrazená zem. výboru v § 99 odst. 1 poslední větě zák. č. 125/27 ve věcech dozoru nad obcemi (stejně jako instanční kompetence zem. výboru podle zák. č. 77/27 ve věcech rozpočtových), v daném případě v úvahu a jest tudíž použití všeobecného kompetenčního ustanovení § 5 odst. 1 téhož zák. ve spojitosti s předpisem § 48 odst. 2 zák. č. 329/21, podle nichž byl v daném případě povolán provést jmenování členů obecní finanční komise zem. úřad, jehož kompetence v této věci byla však přesunuta na okresní úřady podle přílohy A vl. nař. z 18. prosince 1929 č. 186 Sb., z jejichž rozhodnutí jest podle ustanovení čl. 8 odst. 1 zák. č. 125/27 přípustno odvolání k úřadu zemskému, neboť opravný prostředek není tu vyloučen výslovným předpisem zákonným.

Po těchto úvahách bylo lze vejíti na meritorní projednání stížnosti.

Jak již uvedeno nahoře v dějové části důvodů, přikročilo obecní zastupitelstvo v D. k volbě obecní finanční komise ve schůzi dne 21. ledna 1928, v kteréž době byly námítky, podané proti volbě starosty, náměstků a obecní rady, vykonané dne 29. října 1927, rozhodnutím zsk-é v Opavě z 31. prosince 1927 zamítnuty s konečnou platností (arg. § 67 voleb. ř. v obcích ve znění zák. č. 253/22) a stala se tedy volba ta pravoplatnou. Na pravoplatnosti řečené volby starosty, náměstků a obecní rady se nic nezměnilo tím, že na rozhodnutí zsk-é z 31. prosince 1927 byla podána stížnost k nss-u, neboť podle § 17 zák. o ss nemá podání stížnosti na nss ex lege odkladného účinku a je pouze ponecháno správnímu úřadu, aby za splnění předpokladů v cit. paragrafu uvedených povolil odklad provedení rozhodnutí, vydaného poslední stolicí. Ježto stížnost netvrdí, že v daném případě byl stížnosti na rozhodnutí zsp-é v Opavě z 31. prosince 1927 přiznán odkladný účinek, a ze správních spisů také nic takového nevychází, bylo právní stav, vyplývající z tohoto rozhodnutí zsp-é i se všemi důsledky považovati po tak dlouho za legální, pokud nebyl odstraněn správním úřadem, který byl podle § 7 zák. o ss povolán v důsledku nálezů nss-u, vyslovujícího nezákonnost onoho rozhodnutí zsp-é, vydati rozhodnutí nové.

Nebylo tedy v době, kdy obecní zastupitelstvo provedlo poprvé volbu obecní finanční komise, žádné právní překážky, aby vykonávalo platně své funkce, a odpadá proto pro nss potřeba zkoumati, zda by obecní zastupitelstvo bylo mohlo provést platně volbu obecní finanční komise ještě dříve než bylo s konečnou platností rozhodnuto o námítkách proti volbě starosty, náměstků a obecní rady. Okolnost pak, že volba tato byla později uznána nálezem nss-u nezákonnou a že byla v důsledku toho zem. úřadem v Brně zrušena a nařízena volba nová, nemohla mítí za účinek neplatnost volby obecní finanční komise, provedené ve schůzi obecního zastupitelstva dne 21. ledna 1928, neboť nemohla se dotknouti právní existence aktů, jež obecní zastupitelstvo vydalo vykonávajíc podle tehdejšího právního stavu rite svou působnost (srov. Boh. A 10.030/32). Tuto zásadu stížnost sice také uznává, snaží se však její platnost

omeziti jen na ty případy, kdy z aktu obecního zastupitelstva nabyly třetí osoby práv; leč pro rozeznávání takové není v právním řádu podkladu.

Z uvedeného plyne nesprávnost názoru stížnosti, že obecní zastupitelstvo obce D. nemohlo ve své schůzi, konané dne 21. ledna 1928 platně provést volbu členů obecní finanční komise, resp. že tato volba stala se dodatečně právně bezúčinnou tím, že volba starosty, náměstků a obecní rady z 29. října 1927 byla uznána nezákonnou.

Z těchto úvah uznal nss, že stanovisko žal. úřadu není v rozporu se zákonem a zamítl stížnost pro bezdůvodnost.

Č. 10.536.

Církevní věci: Konfesionelní povaha hřbitova, jehož knihovním vlastníkem je obec politická?

(Nález ze dne 13. května 1933 č. 5621.)

V ě c: Obec P. proti ministerstvu školství a národní osvěty o konfesioní povahu hřbitova.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: — — — Nař. rozhodnutím bylo instanční cestou vysloveno, že hřbitov v P. jest konfesionelní a že jeho správa přísluší tudíž orgánům církevním. Rozhodnutí to, recipovavši zároveň důvody rozhodnutí II. stolice a tím i důvody stolice I., jest podle toho celkem opřeno takto: 1. o usnesení obecního výboru z 10. října 1908, jímž rozhodnuto »v záležitosti nového hřbitova obce P., že na hřbitově se má pohřbívati výhradně podle obřadů římskokatolické církve« a že »na hřbitově jest oddělení pro ty, jimž pohřbení podle takových obřadů nepřísluší«; 2. o usnesení obecního zastupitelstva z 19. června 1910, pojaté i do níže uvedené základní a dotační listiny z r. 1911, jímž se obec zavázala hřbitov v dobrém stavu udržovati, po případě jej také rozšířiti, a v němž se praví, že poplatky za hrobová místa stanoví a bude vybíráti farář ve prospěch farního kostela v P.; 3. o usnesení obecního výboru z 2. dubna 1911, na jehož základě byla uvedena dotační listina zástupci obce podepsána, a v němž se praví, že obecní výbor jménem příští farní obce se usnáší, že veškeré, v listině té farní obci uložené závazky a povinnosti na sebe bere a přijímá«; 4. o výpovědi svědků slyšených po návrhu obou stran, které dokázaly, že úmyslem obce bylo zřídití hřbitov jako náboženský, že obec si nevyhradila nějaké právo rozhodovati o přidělení jednotlivých míst na hřbitově, ale že o tom rozhodoval vždy řím.-kat. farář, který se toliko ve dvou případech dotázal obce; 5. o fakt, že na hřbitově jest skutečně oddělené místo, určené pro sebevrahy a akatolíky, vzhledem k čl. 12 mezikonfesioního zák. č. 49/1868 ř. z.; 6. o ustanovení základní a dotační listiny z 21. března 1911 o zřízení samostatné řím.-kat. duchovní správy pro katolické osadníky obce P., do níž pojata i usnesení obecního výboru cit. sub 1, 2 a 3 a podle níž obecní zastupitelstvo, zastupujíc farní obec usneslo se jménem příští farní obce p.-ské převzítí některé závazky a břemena, mezi jiným i udržovati hřbitov, jenž jest vlastnictvím obce, v dobrém stavu, dále udělilo obecní zastupitelstvo